

เข็มทอง (เข็มชวา)

RUBIACEAE

Ixora javanica (Blume) DC.

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 6 เมตร เปลือก สีอ่อนถึงน้ำตาลเข้ม เรียบ ใบ กว้าง 3-5.5 เซนติเมตร ยาว 12-18 เซนติเมตร รูปร่างหลายแบบ ส่วนมากรูปรีถึงรูปไข่กลับแคบ ปลายแหลมถึง เรียวแหลม โคนห้หรือแหลม เนื้อคล้ายหนังบาง เกือบทั้งสองด้าน เส้นใบ 7-9 คู่ ห่างกัน ทำมุมแหลมกับเส้นกลางใบ ก้านใบยาว 0.7-1 เซนติเมตร ดอก สีส้มอมชมพูถึงแดงอมส้ม จางลงเป็นสีเหลือง ไม่มีกลิ่นหอม ออกเป็นช่อแน่นตั้งหรือเป็นช่อค่อนข้างหลวม ตรงข้ามกิ่ง ก้านช่อยาว 1.5 4 เซนติเมตร มีขนละเอียดเมื่ออ่อน มักบวมและสีส้มอมชมพูในช่อแก่ ก้านดอกยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร (ดอกตรงกลางในสามดอก ไม่มีก้าน) บวมมีข้อที่โคน กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร แฉกเป็นฟันสามเหลี่ยมขนาดไม่เกิน 0.3 มิลลิเมตร มีขนละเอียดถึงเกลี้ยง หลอดกลีบดอก ยาว 2-3.5 เซนติเมตร เล็กเรียว เกือบทั้งสองด้าน แฉกลีบกว้าง 4-5 มิลลิเมตร ยาว 8-10 มิลลิเมตร รูปขอบขนาน ปลายห้หรือค่อนข้างแหลม ผล ขนาด 0.8-1.4 เซนติเมตร ทรงกลมหรือเป็น 2 พู แก่สีแดงถึงดำมัน มีก้านบวมสีแดง

พบทั่วไปในป่าที่ต่ำและป่าดิบเขา ถึงสูง 1,200 เมตร พบปลูกด้วย ใบที่มีรูปร่างแคบ พบใกล้ลำธาร



ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไซมอน. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : http://www.dnp.go.th/botany/Herbarium/Archives/PlantMonth/2013/2013_10.html



ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)